

kunne føra med seg. Denne som-maren har synt ei stor skadeturk-ling serleg av bjørn og ulv. Naudverjefelling har utdøyst politi-aktivitet og etterforskning i stor utstrekning. Med tidlegare tiders politirassia, påtaletiltak og domar mot ærlig og faktisk uskuldige menneskje blir ein undren over at det er resursar til slike aksjonar frå myndighetene.

Ser ein dette i samanheng opp- lever me dette som ei uverdig utvik- ling.

Alvdal i september 2010
Ola Tronsmoen

«Ordet er fritt» er lesernes egen side for korte innlegg, dikt, ris og ros. Navn og adresse må oppgis, selv om navnet ikke skal brukes i avisa. Skriv kort! Maks lengde 400 ord. HAA forbeholder seg retten til å kutte ned på manuskriptets lengde.

Gråbein og de andre er viktige for naturmangfoldet

Til tross for historisk lave rovdyr- bestander, er rovdyrdebatten i Norge desverre preget av et sne- vert fokus på balansen mellom rov- dyrbestander og hensynet til sau, tamrein og jakt. Det er liten vilje til å se på den viktige rollen rovdryene har i naturen og for det biologiske mangfoldet.

I praksis dreier rovdryrforvaltning- gen seg om å forvalte en så liten bestand av rovvilt som mulig, slik at det ikke skal gå på bekostning av sauer på sommerbeite og at jakt- hundene kan løpe fritt under jakta. Norge er blant de beste i verden på å vite nøyaktig antall på våre store

rovdyr, og hvor mange sau og rein som blir spist av disse hvert år.

I USA ble ulven nærmest utryd- det på grunn av regulær jakt med skuddpremier. Men på 90-tallet ble ulven aktivt tilbakeført til nasjonal- parken Yellowstone, og i 2008 hadde bestanden vokst til 1600 ulver. Før ulven returnerte til Yel- lowstone, var landskapet preget av overbeite fra altfor store bestander av hjortedyr. Det kraftige overbeitet førte til at gjenvæksten i skogen stoppet opp. Bunnvegetasjonen forsvant og alle artene som var avhengig av busk og krat, ble borte, som for eksempel småfugl og små pattedyr.

Mannlege lærarar og nynorsk

Kva er sambandet mellom mann- lege lærarar og nynorsk? Jo, no skal eg demonstere eit lite eksper- iment.

Eg jobbar på ein relativt tradisjo- nell lærarhøgskole der det er klar overrett av kvinnelige studenter. Eg hugsar også godt at ein før i tid hadde privilegium som mannleg søkjar til lærarskolane, i alle fall då eg søkte på Høgskolen i Bodø på 80-talet.

Kva skjer så når eg tek teksten til Bjørn Kristen Ørbæk (HA 09.09.) om dialekta, nynorsk og bokmål og byter ut nynorsk og nokre andre (relativt få) ord med manlege lærarar kjønnsroller og andre pas- sande ord? Kva slags tekst ville ein få då? Og kortles ville folk flest rea- gere dersom innlegga til Ørbæk handla om likestilling av manlege lærarar i staden for sidemål? Les og lær: Kvinnelige lærere er i dag utsatt for et vertibelt press fra storsam- funnet og trenger i høy grad å røkies og tas vare på.

lowstone ble bestanden av hjort mye lavere. Dette førte til at lauv- trær og busker kom tilbake, og flere dyrarter fikk nye leveområder. Fugler, insekter, fisk og amfibler økte i antall, og mer beite ble til- gjengelig for den amerikanske biso- nen. Ulven bidro samtidig til å redusere coyotebestanden, som tok nye småvilt.

Fokuset på rovdryrenes rolle for resten av naturens mangfold har desverre vært fraværende i debat- ten i Norge. Regjeringen har lovet at de vil redusere antallet arter som står opplørt på Rødlista over truede arter. Alle våre fire store rovdyr: ulv, bjørn, gaupe og jerv, er på denne lista. En ny stortingsmelding skal nå sette nye bestandsmål for ulv og bjørn. Det er derfor på høy tid at regjeringen viser handlegkraft og sørger for at de store rovdryra forval- tes som en verdifull del av naturen. Uten dem blir norsk natur fattigere, både på artsrikdom og opplevel- ser.

Ingeborg Wessel Finstad,
rådgiver i WWF

og glede seg over mangfoldet i den norske lærerstanden.

Det store flertall av nordmenn er ikke forankret i mannlige lærere men har sine egne kjønnsrollera- disjoner enten som heldisbrukere av kvinnelige lærere eller som blan- dingsbrukere.

Trønderne har sin egenartete trøndertilærer hedmarkingene ved flatbygdene ved Mjøsa føler Prøy- sen-læreren som sitt kjønnsrolle- fundament og så videre.

Der naturlige, felles lærersyn for så vel vestlendinger, sørlendinger, nordlendinger som østlendinger er selvsagt kvinnelige lærere, som har den fordel at de er områdenøytrale og ikke favoriserer noe enkelt særstyn.

Det har utviklet seg gjennom lang tid og i årenes løp gjennom endringer i utseende og naturlig- tilsig av nye moter fra regionene blitthelsorsk

Moderne kvinnelige lærere er leifforståelige, smidige, nysanserke

og anvendelige for alle nordmenn inkludert dem som kan bruke mannlige lærere og er utvilsomt den lærertypen som lettest blir for- stått i Norden.

I Likestillingsrådet er det for en tid tilbake fattet vedtak om en omfattende frihet i valg av radikale og moderate kvinnelige lærere, slik at enhver nordmann kan finne sin naturlige stil innenfor kvinnelige læreres rammer.

Da mannlige lærere i skrift og tale på grunn av sin marginale karakter ikke er naturlig å bruke for de fleste av oss, bør denne lærerty- pen ikke ha offisiell status, men beholdes som et frivillig, særegent og kulturelt uttrykksmiddel for dem det faller naturlig for.

Norske politikere bør kjenne sitt ansvar og fjerne de kunstige, mann- lige privilegier i skole- og sam- funnsliv for øvrig.

Jens Haugan